

Nieuwsbrief

2012-1

Vrij en blij

Telkens als ik naar de website van Grondbeheer kijk, word ik blij: wat een hoop mooie bedrijven kom ik daar tegen. Allemaal Demeter bedrijven die gerund worden door evenzoveel prachtige pachters. En dan die diversiteit: groenteteelt, akkerbouw, veeteelt, fruitteelt. Plus de nodige zorgboerderijen, waar landbouw met hulp van zorgvragers wordt gerund en de tuinbouw als arbeidstherapie wordt ingezet. Zorg voor de aarde, zorg voor de gewassen, zorg voor het vee, zorg voor het landschap: op alle terreinen wordt met de grootst mogelijke zorgvuldigheid omgegaan met mens en natuur. Een hartverwarmende ervaring, die de vraag oproept: wat kan ik als burger, als stadsmens, als consument doen om die bd-landbouw in zijn duurzame ontwikkeling te steunen? Uiteraard is het kopen van Demeter-producten de meest algemene bijdrage. Maar als consumenten, als burgers, als kiezers kunnen we ook naar vermogen bijdragen aan het bevrijden van landbouwgronden uit de huidige economische houtgreep. Losgekoppeld van de ontwikkeling waarbij grond meer en meer een kapitalistisch investeringsproduct wordt,

Stichting Grondbeheer

biologisch-dynamische landbouw

waarmee enkelen zich verrijken ten kosten van velen. Met uw schenkgeld kan Stichting Grondbeheer landbouwgronden kopen die we vervolgens voor eerlijke prijzen – gerelateerd aan het producerend vermogen van de grond – kunnen verpachten aan bd-boeren. Natuurlijk is de website maar een website. En is een folder maar een folder. Daarom is het ook zo geweldig om op open dagen, op boerendagen en ook tussendoor, als het uitkomt, een van onze pachters en hun bedrijven te kunnen bezoeken. Wat een enthousiasme, wat een toewijding, wat een vakmanschap. Demeter is immers een unieke wisselwerking tussen de boer, het land en de omgeving. Het is een sprankelende diversiteit, die met de ontwikkeling van de pachters meegroeit. Op gronden die dankzij uw bijdragen almaar gezonder en vruchtbaarder worden: ze evolueren met de pachters mee.

Jan Diek van Mansvelt, voorzitter

Eerlijke pachtprizen

In de documentaire 'Nederland van boven' is het prachtig in kaart gebracht: op de rijke kleigrond van Flevoland vindt een hoog productieve akkerbouw plaats, op de veengronden van het Westland grazen koeien en op de arme zandgronden van Brabant staat het gros van de varkensstallen. Bovendien bepaalt de grond niet alleen of je koeien kunt houden of groentes kunt telen maar het zegt ook alles over het producerend vermogen. Vanaf [datum] gaat Stichting Grondbeheer daar rekening mee houden in haar pachtprizen. Dat stelt de boeren en tuinders in staat om goed voor de grond te zorgen en tevens voldoende inkomen te verwerven. Om tot een zo objectief mogelijke benadering van een eerlijke pachtprijs te komen, heeft het Louis Bolk Instituut een checklist ontwikkeld om het producerend vermogen van de grond te inventariseren. De pachtprizen voor optimale grond (hectare/jaar) lopen uiteen van maximaal € 510,- (gemengd bedrijf) tot een maximum van € 1.275,- (groente- en/of fruitteeltbedrijf). Bij een lager producerend vermogen is de pachtprijs een percentage van het maximale bedrag.

Meer info: www.bdgrondbeheer.nl

Drie nieuwe aankopen

Stichting Grondbeheer koopt biologisch-dynamische landbouwgrond aan voor boeren, die een bedrijf willen starten, continueren of uitbreiden. Dankzij onze donateurs hebben we in 2011 drie nieuwe aankopen kunnen doen: de Groenen Hof, de Kromme Lepel en Landgoed Kraaybeekerhof. Maak kennis met onze nieuwe pachters!

De Groenen Hof in Esbeek (Noord-Brabant)

Tuinderij en zaadteeltbedrijf de Groenen Hof is de laatste aanwinst van Grondbeheer. Omdat de 8,25 hectare onderdeel uitmaakt van Landgoed

de Utrecht in Esbeek en eigendom is van Fortis/ASR, kon alleen het erfpachtrecht gekocht worden. Grondbeheer, die normaliter alleen maar grond aankoopt, heeft deze uitzondering op de regel gemaakt omdat ze biologisch-dynamische zaadteelt en verdeling van zaadvaste groenterrassen van vitaal belang voor de gehele sector vindt. De aankoopakte passeerde in juli 2011. Voor tuinder René Groenen, die al dertig jaar op diverse bd-bedrijven heeft gewerkt, is het een mijlpaal: "Voor het eerst in mijn

leven heb ik mijn eigen stukje grond. Dat voelt als een groot voorrecht." René heeft op het landgoed zijn droomlocatie gevonden. Het ligt in de beschutting van oude boomsingels wat een gunstig klimaat schept voor zijn bloeiende groentegewassen. De samenwerking met Grondbeheer past in de filosofie van René: "In tegenstelling tot een huis, dat in de loop der jaren verouderd, gedraagt grond zich niét als een koopwaar dat je kunt afschrijven. Grond is een levend organisme: als je het goed verzorgt, neemt de waarde juist toe. We hebben landbouwgrond ten onrechte in de economische dynamiek gebracht. Ook in de bd-landbouw zie je helaas dat een belangrijk gewas als graan steeds minder geteeld wordt omdat het rendement te laag is voor de hoge grondlasten. Doordat mijn grond vrij is, heb ik als tuinder ook meer keuzevrijheid. Zo heb ik bijvoorbeeld afgelopen zomer grasklaverzaad geteeld. Dat is een essentieel gewas voor biologisch-dynamische veehouders maar het levert mij niet zoveel op. Mede dankzij de samenwerking met Grondbeheer kan ik dit soort onvoordelige maar belangrijke teelten toch erbij doen. Dat geeft mij een goed gevoel."

De Kromme Lepel in Lepelstraat (Noord-Brabant)

Op 23 mei 2011 heeft Stichting Grondbeheer de 6,5 hectare tuinbouwgrond aangekocht waarop Peet en Elza de Krom al dertig jaar aardbeien en groentes telen. Tien jaar geleden is de Kromme Lepel omgeschakeld van gangbaar naar

biologisch-dynamisch. Peet: "Inmiddels zit het dynamische aspect in heel ons wezen. We zijn uit onze starre denkbeelden gekropen en staan makkelijker open voor nieuwe ideeën." De samenwerking met Stichting Grondbeheer past ook bij hun nieuwe kijk op de wereld. Peet: "Ik deel al langer de gedachte van de indianen en aboriginals dat je grond niet kunt bezitten maar dat wij het als mensen te leen hebben. De veertig jaar dat wij op dit lapje grond werken, stelt niks voor. Bodemprocessen gaan heel erg langzaam. Je hebt een paar generaties nodig om de bodemkwaliteit en groeikracht te verbeteren. Stel dat Elza en ik over geruime tijd stoppen, dan kan er dankzij Grondbeheer op deze plek een nieuwe biologisch-dynamische tuinder doorgaan met het proces waar wij mee gestart zijn. Misschien is dat onze zoon of dochter, misschien is het iemand anders. Bovendien werken wij nu schuldenvrij. Dat is voor ons het ei van Columbus geweest en heeft gigantisch veel rust gegeven."

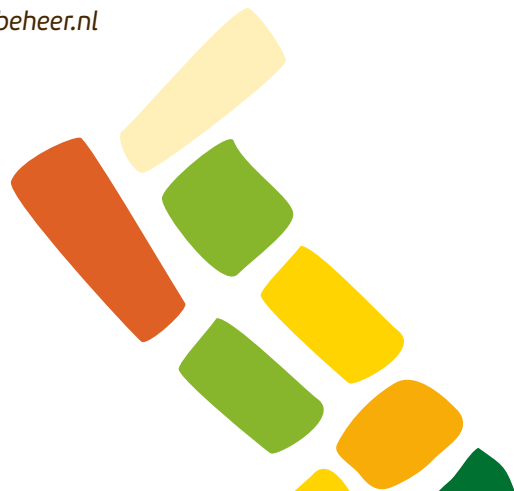
Landgoed Kraaybeekhof in Driebergen (Utrecht)

In het hartje van Driebergen, verscholen tussen de oude bomen, ligt Landgoed Kraaybeekhof. Ruim dertig jaar geleden heeft Michiel Rietveld het initiatief genomen om op deze idyllische locatie een biologisch-dynamische leertuin te beginnen. Rondom de bloemen- en groentebedden is er in de loop der jaren een academie, restaurant, winkel en bijenstal opgezet waar mensen uit het binnen- en buitenland zich laten doceren en inspireren over de biologisch-dynamische landbouw. Duizenden mensen, die werkzaam zijn in de bd-voedselketen, hebben de basis voor hun loopbaan ooit op deze plek gelegd. Toen er in de herfst van 2010 een faillissement dreigde voor Kraaybeekhof, was Stichting Grondbeheer van mening dat het landgoed met al haar facetten te belangrijk is voor de sector om het verloren te laten gaan.

Voor het eerst in haar geschiedenis heeft Grondbeheer een bancaire lening afgesloten om het landgoed te kunnen aankopen. Weliswaar met het doel om die binnen vijf jaar af te lossen. Van de 581 are (5,81 hectare) is tot nu toe circa 7% vrijgemaakt. Voor de resterende are zal Grondbeheer de komende tijd particulieren en bedrijven werven, die aan het behoud van het landgoed willen bijdragen. Een periodieke schenking met maximaal belastingvoordeel is al mogelijk vanaf 1/5 are oftewel 103 euro per jaar (gedurende 5 jaar).

Ook een eenmalige schenking en kleinere bedragen zijn zeer welkom. Op de website is de stand te volgen:
www.bdgrondbeheer.nl

Raad van Toezicht

Onze donateurs, schenkers en erflaters vertrouwen Stichting Grondbeheer heel veel geld toe. De ambities van het bestuur zijn groot en de dynamiek in onze samenleving is dat niet minder. Het is dan ook goed dat er een toezichthoudend orgaan is dat advies geeft en waar nodig controleert en verantwoording vraagt: de Raad van Toezicht. Als voorzitter wil ik u graag voorstellen aan de twee nieuwe leden: Justine Lantsheer en Christa van Tellingen.

Justine en Christa zijn de opvolgers van Wim Scherpenhuijsen Rom en Sander de Steur, aan wie wij veel dank verschuldigd zijn. Beiden traden in 2011 af en waren vele jaren warm en kritisch betrokken bij Grondbeheer. Wim vertrok wegens zijn hoge leeftijd en Sander gezien zijn steeds drukker wordende huisartsenpraktijk.

Justine is met hart en ziel verbonden met de bd-landbouw. Zij brengt ervaring mee als bestuurder van Stichting Avalon en als penningmeester van de Vrijeschool Zeeland. Justine: *"Ik wil mij inzetten om zoveel mogelijk grond beschikbaar te krijgen voor boeren, die ervoor kiezen op de gezondste manier landbouw te bedrijven."*

Christa is door haar werk als antroposofisch arts zeer betrokken bij de samenhang tussen gezondheid, voeding en landbouw. Bovendien is zij een ervaren toezichthouder, onder meer bij Stichting Antroz. Christa: *"Het bedrijven van landbouw is een belangrijk onderdeel van het menszijn. In mijn ogen is het essentieel dat er niet gespeculeerd wordt met landbouwgrond."*

De Raad van Toezicht ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Max Rutgers van Rozenburg
voorzitter

Raad van Toezicht

Max Rutgers van Rozenburg, voorzitter
Maarten Gast
Justine Lantsheer
Christa van Tellingen

Vitaal levenswerk in veilige handen bij Grondbeheer

De babyboomers gaan met pensioen. Dat heeft ook gevolgen voor de biologisch-dynamische sector: die generatie boeren en tuinders is op zoek naar een bedrijfsopvolger. Een tiental van hen heeft aangeklopt bij Grondbeheer. Om snel te kunnen reageren, zoekt de Raad van Bestuur naar nieuwe vormen van schenken & lenen.

Op dit moment verpacht Stichting Grondbeheer 188,1 hectare grond verspreid over 12 boerenbedrijven in Zeeland, Overijssel, Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Drenthe. Daarnaast is de Raad van Bestuur in gesprek met 18 agrarische ondernemers, die hun grond bij Grondbeheer willen onderbrengen. Grondbeheer, die tot voor kort gewend was aan gemiddeld twee potentiële pachters op haar wachtlijst, is verrast maar niet verbaasd over de grote belangstelling. Voorzitter Jan Diek van Mansvelt: *"De meeste ondernemers die nu bij ons aankloppen, zijn rond 1970 met hun bedrijf gestart. Inmiddels lopen ze tegen de pensioenleeftijd aan maar hebben geen bedrijfsopvolger binnen de familie. In samenwerking met Grondbeheer willen ze hun levenswerk graag doorgeven aan een nieuwe generatie biologisch-dynamische boeren en tuinders."*

Overbruggen

Grondbeheer wil het liefst alle aanvragen honoreren. Zoals vanouds wordt er met schenkingen en legaten nieuw kapitaal opgebouwd voor nieuwe aankopen. Daarnaast zoekt de Raad van Bestuur ook naar nieuwe oplossingen. Jan Diek: *"Bij de opvolgingsproblematiek moet er vaak relatief snel gehandeld worden. Een opvolger dient zich niet alle dagen aan en een boer die vanwege zijn leeftijd gaat stoppen kan niet zomaar jaren langer doorwerken. Als Grondbeheer niet voldoende vermogen heeft om het bedrijf aan te kopen is de kans groot dat de biologisch-dynamische grond verloren gaat. We onderzoeken daarom of Grondbeheer voor een overbruggingsperiode leningen kan afsluiten bij zowel banken als particulieren, waarbij we de lening proberen af te lossen met behulp van een groep van vrienden en betrokkenen rondom het betreffende bedrijf. Eigenlijk zoals we nu bezig zijn met Landgoed Kraaybeekerhof. Met laagrentende leningen en aflossingen kan deze vorm een betaalbare tussenoplossing zijn. Natuurlijk willen we de grond uiteindelijk aankopen maar deze tussen-vorm biedt ons per direct een snel handelingsperspectief."*

Bekend & bemind

Daarnaast timmert Grondbeheer ook aan de weg om haar naamsbekendheid te vergroten. Hoe vaker Grondbeheer op een positieve manier in het nieuws komt, des te makkelijker wordt het om nieuwe donateurs en schenkers te vinden.

Grondbeheer krijgt hierbij ondersteuning van haar huidige partners, die zich als betrokken ambassadeurs ontpoppen. Tijdens boerenmarkten, open dagen en evenementen hangen zij posters op en delen ze folders uit aan hun klanten en bezoekers. Daarnaast organiseren ze ook ludieke acties om geld te werven. Zo heeft tuinderij de Hooge Kamp in Beemte Broekland een veiling van authentieke groentekisten georganiseerd waarvan de opbrengst naar Grondbeheer is gegaan.

Tips

Heeft u ideeën om de naamsbekendheid van Grondbeheer te vergroten of om sponsors te werven? Neem dan contact op met Loes van Loenen, l.vanloenen@bdgrondbeheer.nl of 06-50525913.

Raad van Bestuur

Jan Diek van Mansvelt, voorzitter

Jaap van der Haar, vice-voorzitter

Jaap de Boer, secretaris & penningmeester

Loes van Loenen, communicatie & fondsenwerving

Bedankt!

Veel beekjes maken een groot water. Dankzij alle donaties, schenkingen en pachtinkomsten heeft Grondbeheer inmiddels 188 hectare biologisch-dynamische landbouwgrond vrijgemaakt. Wij zijn trots op onze 12 pachters die deze hectares vitaal en vruchtbaar houden. Zij steken dagelijks hun handen uit de mouwen om gezond voedsel te produceren in harmonie met de omgeving. Wilt u ook bijdragen aan het vrijmaken van biologisch-dynamische landbouwgrond in Nederland? Word dan donateur of schenker van Grondbeheer.

Kijk voor de mogelijkheden op: www.bdgrondbeheer.nl.

Contact

Stichting Grondbeheer, biologisch-dynamische landbouw
Wisentweg 12, 8251 PC Dronten

0321-337513

info@bdgrondbeheer.nl

www.bdgrondbeheer.nl

19.84.86.197 t.n.v. Stichting Grondbeheer, Dronten

Let op: nieuw rekeningnummer

Vormgeving: Ontwerpwerk

Fotografie: Annelijn Steenbruggen

Overzicht vrijgemaakte gronden

In onderstaand overzicht vindt u de biologisch-dynamische bedrijven die grond pachten van Stichting Grondbeheer

Stichting Grondbeheer

biologisch-dynamische landbouw

Bedrijfsnaam	Plaats	Soort bedrijf	Jaar van aankoop	Gepacht (ha)	Totale oppervlakte (ha)
Zonnehoeve	Zeewolde (FL)	Gemengd bedrijf	1982	50,3	190,0
Hooge Kamp	Beemte Broekland (GD)	Tuinbouw	1984, 1990	8,6	8,6
De Grote Kamp	Drempt (GD)	Gemengd bedrijf	1984	4,0	19,0
De Korenbloem	Zeewolde (FL)	Akkerbouw	1990	55,4	55,4
Eindelienghe	Ritthem (ZL)	Gemengd bedrijf	1991	4,3	12
De Vijfspromg	Vorden (GD)	Zorgboerderij	1992	3,1	63
Thedinghsweert	Tiel (GD)	Zorgboerderij	1995	28,7	28,7
De Vrolijke Noot	Wapserveen (DR)	Vruchtboomkwekerij en kleinfruit	1997	4,2	4,2
De Noorderhoeve	Bergen (NH)	Zorgboerderij	1999	4,0	50,0
De Zonnehorst	Punthorst (OV)	Tuinbouw	2003, 2010	5,2	5,2
De Groenen Hof	Hilvarenbeek (BR)	Zaad- en groenteveredelingsbedrijf	2011	5,8	8,3
Kromme Lepel	Bergen op Zoom (BR)	Glas- en volle grond tuinbouw	2011	6,6	6,6
Landgoed Kraaybeekerhof	Driebergen (UT)	Tuinbouw, horeca en academie	2011	8,3	5,8
Totaal				188,6	hectare